



IZVOR: PROJEKAT RAZVOJ EKOTURIZMA NA BALKANSKIM ALPIMA

Unapređivanje saradnje - Bilten

Ipa programa
prekogranične saradnje
Crna Gora-Albanija i Crna
Gora-Kosovo 2014-2020

April
2019

SADRŽAJ

Četvrto izdanje biltena za Ipa programe prekogranične saradnje Crna Gora -Albanija i Crna Gora - Kosovo

Četvrto izdanje biltena donosi informacije o aktivnostima i događajima koji su sprovedeni u Ipa programima prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija i Crna Gora - Kosovo* 2014-2020.

Više informacija o programima možete pronaći u nastavku.

Ipa program prekogranične saradnje Crna Gora - Albanija 2014-2020

Opšti cilj programa je promovisanje/jačanje dobrosusjedskih odnosa i socio-ekonomskog razvoja pograničnih regija, kroz valorizaciju njihovog turističkog potencijala, ekološki održiv i društveno inkluzivni ekonomski razvoj, uvažavajući njihovo zajedničko kulturno i prirodno nasljeđe.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

Ipa program prekogranične saradnje Crna Gora - Kosovo 2014-2020

Opšti cilj programa je poboljšanje standarda i kvaliteta života ljudi u programskom području, kroz ekološki održiv i socijalno inkluzivni ekonomski razvoj regiona, uz poštovanje zajedničke kulturne i prirodne baštine.

Kliknite [ovdje](#) za više informacija.

Ova publikacija je izdata uz podršku Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Zajedničkog tehničkog sekretarijata Programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo i ne predstavlja nužno stavove Evropske unije.

ΕΛΛΟΒΑΚΕ ΠΥΛΩΕ
KOSOVO I UBE BILBIZBLOE UNIJNO ZRABLOE

- »»» Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija.....2
- »»» Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo.....4
- »»» Svečana konferencija povodom objave Drugog poziva u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo 2014-2020.....6
- »»» Svečana konferencija povodom objave Drugog poziva u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija 2014-2020.....6
- »»» Informativne sesije održane u okviru Ipa programa Crna Gora-Kosovo.....7
- »»» Informativne sesije održane u okviru Ipa programa Crna Gora-Albanija.....8
- »»» Sedmi sastanak Upravnog odbora projekta održan u Budvi8
- »»» Info dani/Forumi za traženje projektnih partnera za potencijalne korisnike granta.....8

* Ovakvo imenovanje ne dovodi u pitanje stavove o statusu, i u skladu je sa rezolucijom UNSCR 1244 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o kosovskom proglašenju nezavisnosti.



Ovaj projekat je finansiran od strane Evropske unije



MNE - ALB
IPA-PROGRAM PREKOGRAIČNE SARADNJE
CRNA GORA - ALBANIJA 2014-2020



MNE - KOS
IPA-PROGRAM PREKOGRAIČNE SARADNJE
CRNA GORA - KOSOVO 2014-2020

Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija

Posjeta Žabljaku, Nikšiću, Kolašinu i Podgorici

Tim projekta *Ženska strana kvaliteta* organizovao je u aprilu 2019. godine zajedničku studijsku posjetu proizvođačima iz Žabljaka, Nikšića, Kolašina i Podgorice. Nazaposlene žene iz Ulcinja i Mirdite imale su priliku da se upoznaju sa poljoprivrednom proizvodnjom, pogotovo sa organskom poljoprivredom koja kombinuje tradiciju i inovacije.



Studijska posjeta će doprinjeti povećanju znanja, uspostavljanju kontakata, kao i primjenjivanju najboljih primjera stečenih u praksi, a za potrebe njihovih domaćinstava. Projekat sprovode Opština Ulcinj, UET Centar, Monitoring Group Ulcinj – MogUL i Opština Mirdita.

Edukativna predavanja o životnoj sredini za djecu u Malesi e Male i Beranama

Tokom marta 2019. godine, u prostorijama osnovnih škola u "Preke Gjoni" u Bajzi, "Rifat Nuzi" u Reču (Albanija), „Vuk Karadžić“ i „Vukašin Radunović“ u Beranama, preko 400 učenika je prisustvovalo predavanjima i dobilo letke sa korisnim informacijama o tome kako doprinjeti odvojenom sakupljanju otpada. Edukativna predavanja su održana na temu zaštite životne sredine sa fokusom na značaj recikliranja i smanjenja količine otpada i odvojenog sakupljanja otpada. Pored toga, u Albaniji su sprovedene i aktivnosti čišćenja školskih dvorišta sa učenicima, kako bi se stečena znanja primijenila u praksi. **Maja Pešić**, projektna menadžerka u Opštini Berane, istakla je da: „*Primarni željeni ishod obrazovnih aktivnosti za učenike je povećana ekološka pismenost.*

Kroz skup interaktivnih radionica učenicima su predstavljena iskustva koja podstiču razvoj znanja, vještina i stavova koji su neophodni za ekološku odgovornost“.

Predavanja su dio aktivnosti predviđenih projektom *Zelena ostrva* koji sprovode Opštine Berane i CARITAS u Crnoj Gori i Opštine Malesi e Male i VIS Albania u Albaniji.

Obuke i vježbe o zaštiti i spašavanju u slučaju poplava organizovane u Skadru

U okviru projekta *Nepogode ne poznaju granice* u Skadru je 1. aprila 2019. godine održana prekogranična pokazna vježba na temu zaštite i spasavanja u slučaju poplava u kojoj je 28 učesnika iz Crne Gore i Albanije provjerilo i pokazalo spremnost za reagovanje u slučajevima poplava i na brzim vodama po sistemu *Rescue 3*.

Vježbi je prethodila četvorodnevna obuka spasilaca iz ove dvije zemlje, tokom koje su učesnici imali priliku da od licenciranih instruktora iz Hrvatske gorske službe spasavanja uče o savremenim metodama zaštite i spasavanja u slučajevima poplava i na brzim vodama. Ukupno 25 polaznika koji su tokom obuke savladali zahtjeve i vještine koje ovakva vrsta obuke zahtijeva, a što su ocijenili sami instruktori, dobili su međunarodno

priznate sertifikate *Rescue 3*. Projekat realizuje Fondacija za razvoj sjevera Crne Gore u partnerstvu sa Direktoratom za vanredne situacije Ministarstva unutrašnjih poslova Crne Gore i Prefekturom Skadar iz Albanije.



Održana radionica na temu uređenja enterijera porodičnih kuća

U aprilu 2019. godine organizovana je radionica na temu uređenja enterijera porodičnih kuća koje se bave ruralnim turizmom, koju su vodili predstavnici udruženja *Creative* iz Berana. Na radionici su učestovale porodice iz opština Berane, Petnjica, Andrijevice, Plav i Gusinje. Razgovaralo se o tome kako upravljati domaćinstvima koja pružaju usluge u oblasti turizma. Razgovaralo se i o tome na koji način prenijeti gostima duh tradicije i okruženja. U



na narednim mjesecima će se raditi na terenu kako bi se ova domaćinstva razlikovala po izgledu i uklopila u kulturni pejzaž prekograničnog područja.

Radionice su organizovane u okviru projekta *Očuvanje kulturnih pejzaža Albanije i Crne Gore*, koji sprovodi Polimski muzej Crne Gore u saradnji sa Regionalnom razvojnom agencijom za Bjelasicu, Komove i Prokletije, Regionalnim savjetom Skadra i EuroPartners Development.



Budući albanski proizvođači malina posjetili Petnjicu

U Petnjici je organizovana studijska posjeta albanskih proizvođača malina crnogorskim proizvođačima. Svrha studijskog putovanja bila je razmjena iskustava između mladih proizvođača malina u prekograničnom regionu.



Studijska posjeta je organizovana u sklopu projektnih aktivnosti projekta *Mladi Crne Gore i Albanije u zasadima malina* koji sprovodi Opština Petnjica, Nacionalno udruženje malinara Crne Gore, Srednja škola Petnjica, Nacionalna stručna srednja škola "Ndre Mjeda" i NVO COSPE Albanija.



Posjeti su prisustvovali stručnjaci za proizvodnju malina koji su učesnicima pružili teorijske i praktične savjete koje će primjenjivati u predstojećoj sezoni.

Modularne obuke održane u Albaniji i Crnoj Gori

Modularne obuke su održane u Skadru i u Baru za predstavnike turističkih organizacija, opština, nacionalnih parkova, kao i za predstavnike civilnog sektora. Tokom diskusije učesnici su razmijenili svoja mišljenja i iskustva o tome šta je potrebno za razvoj njihovih proizvoda u odnosu na karakteristike destinacije.

Takođe, raspravljalo se o tome kako turizam i lokalni akteri mogu podržati razvoj proizvoda, koji su primjeri dobre prakse iz EU, kao i o načinu razvoja prekograničnog proizvoda/saradnje u oblastima obuhvaćenim projektom.

Obuke su održane u okviru projekta *Dječiji turizam u prekograničnoj oblasti* koji sprovodi Udruženje za demokratski prosperitet – ZID (ADP-Zid) u saradnji sa organizacijom "Djeca danas" (NVO) iz Albanije.



Recepti prikupljeni i primijenjeni u praksi

Nakon izgradnje kapaciteta lokalnih kuvara u Albaniji, o čemu je bilo riječi u prethodnom izdanju, u okviru projekta *Lokalna gastronomija kao turistička ponuda prekograničnog regiona*, organizovana je obuka za crnogorske kuvare. Štaviše, kako bi se osiguralo da prikupljeno i sačuvano znanje bude pravilno predstavljeno široj javnosti, pripremiće se kuvar-knjiga receptata.



Priprema i fotografisanje jela obavljeno je tokom aprila 2019. godine. Knjiga će biti u formi publikacije sa receptima prikupljenim iz regiona, sa uvidom u istorijat samih recepata.

Iskopavanja počela u Tumaricama (Berane)

Arheološka iskopavanja su započeta u Tumaricama (*Tumbarica Castrum*) u Crnoj Gori. Ova lokacija je kasno-antički i rano-vizantijski utvrđeni grad, smješten u južnoj dolini Berana u blizini sela Donja Ržanica. Iskopavanja u Albaniji u rano-hrišćanskoj Bazilici u Hotu, Kastrat (Malesia e Male) će započeti krajem maja. Ove aktivnosti se sprovode u okviru projekta *Proširenje saradnje – od hrišćanskih starina do unaprijeđenog turizma* koji sprovodi Eparhija budimljansko-nikšička Srpske pravoslavne crkve i Polimski muzej, sa crnogorske strane i NVO Podrška zajednicama Albanije i Instituta za arheologiju, Centra za albanske studije sa albanske strane.



Vijesti iz projekata finansiranih u okviru Prvog poziva Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo

Obrada suvog otpada za bolje uslove u Plavu i Đakovici

Projektni tim projekta *Prekogranične zajedničke inicijative za bolje upravljanje otpadom* je predstavio aktivnosti 13. marta 2019. godine u Plavu. Tokom prezentacije, direktor Komunalnih djelatnosti Plava **Alen Pejčinović** je istakao da je značaj sektora zaštite životne sredine sve veći i vidljiviji, posebno imajući u vidu strateško opredjeljenje Vlade Crne Gore i Kosova da se pridruži Evropskom ekonomskom prostoru (EEA) i priključi državama članicama EU. On je kazao da *„Neadekvatna rešenja zaštite životne sredine i neadekvatno gazdovanje prirodnim resursima, kao i ljudski faktor, su doprinijeli da naš projektni tim prepozna problem u obje zajednice“*.

Direktor Regionalnog preduzeća za upravljanje otpadom "Čabrati" iz Đakovice **Berat Hadri** je izrazio zadovoljstvo saradnjom sa partnerima iz Plava na ovako bitnom projektu za region.



Takođe, menadžer projekta Predrag Šćekić predstavio je aktivnosti projekta gdje je izdvojio nabavku dva sistema za preradu suvog otpada, edukaciju građana kao i edukaciju radnika oba komunalna preduzeća za rukovanje sistemom. Posebno je ukazao na značaj edukacije najmlađih stanovnika Plava i Đakovice iz oblasti zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine, kao i upravljanja otpadom.

Najavljeni „Hackerspace-i“

Hackerski prostori (Hackerspace) će se uspostaviti i biće namijenjeni za korištenje građanima Peći, Istoka, Dečana, Podgorice, Rožaja i Berana. Hackerspace će biti dio projekta *Samozapošljavanje i socijalno preduzetništvo za mlade* koji se sprovodi od strane Udruženja za demokratski prosperitet – ZID (ADP-ZID) u saradnji sa NVO Lens, Liberalno demokratskim centrom i Centrom za kreativne vještine. Projekat će se baviti

mladim nezaposlenim osobama iz Crne Gore i Kosova i njihovim roditeljima.

BRZE ČINJENICE – HACKERSPACE

“Prosto rečeno, hakerski prostor (hackerspace) je zajednički radni prostor u kojem možete da se bavite projektima koje sami ne možete da otpočnete, jer nemate prostor ili neophodna sredstva za rad”. – Lifehacker AU

Zeleni poslovi za bolju budućnost prekograničnog regiona Crna Gora i Kosovo

Projekat *Zeleni poslovi za bolju budućnost prekograničnog regiona Crna Gora i Kosovo* je započeo sa svojim projektnim aktivnostima. Projekat je posvećen stvaranju novih radnih mjesta u poljoprivrednom sektoru u prekograničnom regionu. Cilj je da se uspostavi jaka koalicija sa lokalnim poljoprivrednicima kako bi se zajednički radilo na unaprijeđenju tehničkih kapaciteta i znanja u ovom sektoru. *„Cilj nam je da gradimo na raspoloživim resursima, prije svega ljudskim resursima, kako bismo omogućili bolji život u lokalnim zajednicama i vjerujemo da će saradnja koju smo uspostavili i dalje biti dobra osnova za budućnost ruralnih zajednica“*, kazao je koordinator projekta **Miodrag Ivanović** iz Opštine Andrijevica.



Poboljšanje zdravstvenih usluga

Tokom prva dva mjeseca sprovođenja projekta CARES - *Prekogračne aktivnosti u sektoru reproduktivnog zdravlja*, pripremljeno je početno istraživanje o znanju i navikama žena u oblasti reproduktivnog zdravlja, kao i brošura na temu očuvanja reproduktivnog zdravlja. Pripremljen je i vizuelni identitet projekta koji će pratiti informativnu kampanju, a ostvarena je i komunikacija sa predstavnicima relevantnih zdravstvenih institucija po pitanjima nabavke opreme, istraživanja i izrade brošure, kao i sprovođenja ostalih projektnih aktivnosti. Projekat

Projekat sprovode FORS Montenegro i ECMI Kosovo - Evropski centar za pitanja manjina. Cilj projekta je poboljšanje kvaliteta zdravstvenih usluga, podizanje svijesti o važnosti redovnih preventivnih pregleda i stvaranje navike prevencije i prekogranične saradnje. Projektna aktivnosti će se odvijati u Andrijevi, Beranama, Bijelom Polju, Gusinju, Petnjici, Plavu, Kolašinu, Mojkovcu, Rožajama, Peći, Istoku, Klini, Dečanima i Đakovici.



Nađi vremena. Spriječi. Živi.

Razvoj ekoturizma na Balkanskim Alpima

Nacionalni park Prokletije u Crnoj Gori i Nacionalni park Bjeshket e Nemuna na Kosovu, postaju omiljena destinacija za sve veći broj turista, naročito ljubitelja prirode, planinara i alpinista. Sa ciljem da se

podstakne promocija potencijala ovog područja kao i održivi razvoj prekogranične regije, kroz zajedničke turističke potencijale zasnovane na prirodnom i kulturnom nasleđu, započeta je realizacija projekta *Razvoj ekoturizma na Balkanskim Alpima*.

Projektni tim je uspješno realizovao intervjue sa 55 lokalnih turističkih ponuđača sa ciljem identifikovanja najboljeg turističkog razvojnog potencijala u svim segmentima.

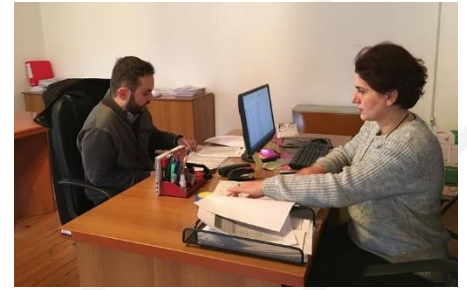


Projekat sprovode Centar za zaštitu i proučavanje ptica u saradnji sa Gorskom službom spašavanja Crne Gore kao i partnerima sa Kosova – Kosovo Advocacy and Development Centar (KADC) i planinarsko udruženje „Pashtriku“.

Inicijalni sastanci sa partnerima u Đakovici

Tokom perioda januar - mart 2019. godine organizovani su konsultativni sastanci sa Regionalnom kompanijom za upravljanje otpadom "ČABRATI", opštinskim službenikom za obrazovanje u Đakovici, direktorom Ekonomske škole "Kadri Kusari" i direktorom Osnovne škole "Fehmi Agani" iz Đakovice. Cilj sastanaka je bio da projektni tim projekta „Ujedinjeni protiv zagađena“ upozna zainteresovane strane sa aktivnostima na projektu i da se osigura kvalitetna saradnja sa osnovnim i srednjim školama. Projekat sprovode Opština Đakovica, Opština Petnjica, Let's Do It Peja i

Centar za regionalni razvoj – Rožaje.



300 km biciklističkih staza

Projekat *Uklete planine – izvrsna vanjska destinacija* ima za cilj da podrži dalji razvoj područja Prokletija kao turističke destinacije na otvorenom. Projekat je započeo sa realizacijom, dok su pripreme aktivnosti u okviru projekta u toku. Projektom je predviđeno uspostavljanje i razvijanje planinarskih i biciklističkih staza u dužini od 300 km, postavljanje 10 biciklističkih parking mjesta, kao i opremanje spoljnih staza i postavljanje signalizacije za 30 vidikovaca, 50 mjesta za odmor i 50 vodoizvorišta. Uz to, predviđeno je i postavljanje tematskih staza i penjašta za povezivanje važnih postojećih staza s obje strane granice, kao i organizovanje dva prekogranična sajma za promociju turizma na otvorenom uz ostale promotivne aktivnosti u cilju promocije ponude turizma na otvorenom.

Projekat koji se sprovodi od februara 2019. godine, realizuju Regionalna razvojna agencija za Bjelasicu, Komove i Prokletije, Turistička organizacija Plav i Opština Peć i Regionalna razvojna agencija - Zapad (RDA-West) sa Kosova.

Izvor: Razvoj ekoturizma na Balkanskim Alpima: Hridsko jezero (Prokletije)



Svečana konferencija povodom objave Drugog poziva u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo 2014-2020

Svečana konferencija povodom objave Drugog poziva u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo 2014-2020 je održana 29. januara 2019. godine u Prištini. Šefica Operativne strukture Kosova u Ministarstvu administracije lokalne samouprave Republike Kosovo **Rozafa Ukimeraj** na otvaranju je naglasila da je saradnja između Crne Gore i Kosova počela još 2010. godine i da danas postoje konkretni rezultati te saradnje.



Ona je zahvalila operativnim strukturama, Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, Kancelariji Evropske unije na Kosovu i Zajedničkom tehničkom sekretarijatu na uložnim naporima da se ovi rezultati postignu. Ohrabрила je sve potencijalne korisnike da razmotre mogućnost uspostavljanja zajedničkih projekata sa opštinama i opštinskim institucijama koje su dio programa, jer one garantuju veću održivost projekata nakon sprovođenja projektnih aktivnosti.

Vučić Četković, šef Operativne strukture Crne Gore, izrazio je zadovoljstvo činjenicom da se promoviše Drugi poziv za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2014-2020. On je ukazao da je kvalitetna saradnja između ove dvije zemlje rezultirala ugovaranjem sedam projekata ukupne vrijednosti 2,02 miliona eura u okviru Prvog poziva za dostavljanje prijedloga projekata.



Podsjetio je prisutne da je u okviru Prvog poziva podneseno ukupno 75 projektnih prijedloga sa 10 puta većim traženim sredstvima nego što je bilo dostupno, što pokazuje potrebu i interesovanje potencijalnih korisnika s obje strane granice da zajednički realizuju projekte koji će doprinijeti unapređenju standarda i kvaliteta života ljudi u pograničnom području, što je ujedno i jedan od osnovnih ciljeva programa. On je takođe obavijestio prisutne da se ovaj poziv fokusira na dva tematska prioriteta koji se odnose na podsticanje zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne inkluzije s obje strane granice i na promocija turizma, kulturnog i prirodnog nasljeđa, sa ukupnim raspoloživim sredstvima od 2.04 miliona eura i rokom za dostavljanje projektnih prijedloga do 15. aprila 2019. godine.

Ovim povodom, **Agron Hoti**, predstavnik NIPAK kancelarije u Ministarstvu za evropske integracije Republike Kosova, je zahvalio svih učesnicima na interesovanju i izrazio nadu da će se trend interesovanja potencijalnih korisnika nastaviti. Takođe, izrazio je uvjerenje da će i u okviru ovog poziva biti uspješnih projektnih ideja i projekata koji će biti održivi i koji će donijeti korist građanima koji žive u prekograničnom području.



U ime Kancelarije Evropske unije na Kosovu, **Luidi Brusa**, šef Odeljenja za saradnju, pohvalio je kontinuirani uspjeh Crne Gore u bilateralnim programima s obzirom da je ovo već treći po redu poziv za dostavljanje projektnih prijedloga u novoj finansijskoj perspektivi. Dodao je da je posebno za pohvalu napredak imajući u vidu da Ministarstvo finansija Crne Gore u saradnji sa Kancelarijom za evropske integracije radi ugovaranje evropskih sredstava u indirektnom upravljanju. Istakao je i da Ministarstvo administracije lokalne samouprave Republike Kosovo pokazuje da je uspješan partner i da postoji kvalitetna saradnja između ove dvije zemlje. Informisao je prisutne da je Evropska unija za perspektivu 2014-2020 opredijelila 8,4 miliona miliona eura za projekte i podršku ovom programu za tematske prioritete koji se tiču zapošljavanja, turizma i zaštite životne

sredine. Nakon uvodnih izlaganja, **Sanja Todorović**, šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata ukratko je predstavila ciljeve Drugog poziva, dostupne iznose, kao i opšta pravila za prijavljivanje projekata od strane potencijalnih korisnika. Konferenciji je prisustvovalo ukupno 119 učesnika sa obje strane granice, predstavnika operativnih struktura, opština, lokalnih i nacionalnih institucija i preduzeća, obrazovnih institucija, sektora civilnog društva i medija.

Svečana konferencija povodom objave Drugog poziva u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija 2014-2020

Operativne strukture programa, Kancelarija za evropske integracije Crne Gore, Ugovorno tijelo (CFCU Crna Gora) i Ministarstvo za Evropu i vanjske poslove Republike Albanije, uz podršku Zajedničkog tehničkog sekretarijata programa, organizovali su 18. marta 2019. godine u Podgorici svečanu konferenciju povodom objave Drugog poziva za dostavljanje prijedloga projekata u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija 2014-2020.



Konferenciju je otvorila zamjenica glavnog pregovarača i nacionalna Ipa koordinatorka **Ivana Glišević Đurović**, koja je ukazala da je Drugi poziv otvoren do 27. maja 2019. godine za projektne prijedloge koji treba da doprinesu zaštiti prirodnih resursa u jezerskim i planinskim oblastima, te jačanju zapošljivosti i socijalne inkluzije. Ona je ocijenila da je kvalitetna saradnja između dvije zemlje rezultirala ugovaranjem osam projekata ukupne vrijednosti 3,2 miliona eura u okviru Prvog poziva za dostavljanje prijedloga projekata, koji imaju za cilj da unaprijede kvalitet života ljudi u programskom području, u oblastima koje se tiču promocije turizma i kulturnog i prirodnog nasljeđa, zaštite životne sredine, kao i zapošljavanja.

Glišević Đurović je podsjetila prisutne da je pokazano veliko interesovanje u okviru Prvog poziva kada je zatraženo 9 puta više sredstava za podršku projektima u odnosnu

na sredstva koja su bila dostupna za taj poziv, što ukazuje na potrebu i interesovanje potencijalnih korisnika s obje strane granice da zajednički realizuju projekte.



Zamjenik ministra za Evropu i vanjske poslove Republike Albanije, **Sokol Dedja**, je istakao da se program sprovodi veoma uspješno, te iskazao uvjerenje da će i budući projekti doprinijeti konkretnim rezultatima važnim za život građana u pograničnom području. Uz to, naglasio je da je veoma važno ojačati partnerstvo između ljudi i institucija u pograničnom području.



U ime Ugovornog tijela, v.d. generalne direktorice Direktorata za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći Ministarstva finansija Crne Gore, **Marija Vukčević**, naglasila je da je ovo već četvrti poziv u okviru programa prekogranične saradnje iz IPA II finansijske perspektive koji se sprovodi putem indirektnog upravljanja sredstvima Evropske unije. Ovo znači da ulogu Ugovornog tijela obavlja Direktorat za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći u okviru Ministarstva finansija, te će i ovaj poziv institucije sistema sprovoditi samostalno, a u skladu sa pravilima i procedurama propisanim od strane Evropske komisije. Takođe istakla je punu spremnost za izgradnju partnerskog odnosa sa budućim korisnicima sredstava, u cilju što bolje apsorpcije raspoloživih sredstava i pružanja doprinosa poboljšanju uslova života stanovništva u oblastima koje su obuhvaćene programom prekogranične saradnje.

Programska menadžerka za teritorijalnu saradnju u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori **Donata fon Sigfeld**, je saopštila da je regionalna saradnja visoko na agendi

Evropske unije, te istakla da je Crna Gora veoma uspješna kada je riječ o upravljanju programima prekogranične saradnje i da je pokazala značajne kapacitete u vođenju programa koji se sprovode u indirektnom upravljanju.



Nakon uvodnih izlaganja, šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata **Sanja Todorović** predstavila je ciljeve Drugog poziva, dostupne iznose, kao i opšta pravila za prijavljivanje projekata od strane potencijalnih korisnika. Konferenciji je prisustvovalo oko 100 učesnika, među kojima su bili predstavnici opština, nacionalnih i lokalnih institucija i preduzeća, obrazovnih institucija, predstavnici civilnog sektora i predstavnici Operativnih struktura programa iz Crne Gore i Albanije, kao i predstavnici medija.

U okviru Drugog poziva za dostavljanje projektnih prijedloga, potencijalni korisnici će moći da dostave projektne ideje koje se tiču zaštite životne sredine i promovisanja zapošljavanja. Ukupna sredstva namijenjena za Drugi poziv iznose 2.890.000,00 eura.

Informativne sesije održane u okviru Ipa programa Crna Gora-Kosovo 2014-2020

Više od dva miliona eura je na raspolaganju potencijalnim korisnicima za zajedničke projekte Crne Gore i Kosova u oblastima zapošljavanja i turizma, poručeno je na informativnim sesijama održanim u Đakovici, Peći, Kolašinu i Ulcinju, organizovanim sa ciljem predstavljanja Drugog poziva za dostavljanje prijedloga projekata, u okviru Programa prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo.



„Ukupna raspoloživa sredstva Drugog poziva, koji je otvoren za projektne prijedloge do 15. aprila 2019., iznose 2,04 miliona eura, a potencijalni korisnici mogu kandidovati projekte u okviru tematskih prioriteta koji se tiču zapošljavanja, mobilnosti radne snage i socijalne i kulturne inkluzije s obje strane granice, te promocije turizma, kulturnog i prirodnog nasljeđa”, istaknuto je na info sesijama.

Na info sesijama je poručeno da je Ipa program prekogranične saradnje Crna Gora-Kosovo 2014-2020 odlična mogućnost za saradnju i razmjenu iskustva, te da je



kvalitetna saradnja između dvije zemlje rezultirala ugovaranjem sedam projekata ukupne vrijednosti 2,3 miliona eura u okviru Prvog poziva za dostavljanje prijedloga projekata. Predstavници Ministarstva finansija, kao Ugovornog tijela ovog Programa, upoznali su učesnike info sesija sa pravilima za apliciranje u okviru Drugog poziva za dostavljanje prijedloga projekata. Na info sesijama je prisustvovalo preko 150 učesnika koji su bili predstavnici javnih institucija, lokalnih samouprava, obrazovnih institucija, civilnog društva i medija.

Informativne sesije održane u okviru Ipa programa Crna Gora -Albanija 2014-2020

Povodom objave Drugog poziva Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija, Kancelarija za evropske integracije Crne Gore u saradnji sa Direktoratom za finansiranje i ugovaranje sredstava EU pomoći Ministarstva finansija Crne Gore i Ministarstvom za Evropu i vanjske poslove Republike Albanije, uz podršku Zajedničkog tehničkog sekretarijata programa, organizovala je četiri informativne sesije.



Na informativnim sesijama održanim u Plavu, Baru, Skadru i Lješju, predstavnici Ministarstva finansija, kao Ugovornog tijela ovog Programa, upoznali su učesnike info sesija sa pravilima za prijavljivanje projekata u okviru Drugog poziva za dostavljanje prijedloga projekata.

Tokom informativnih sesija je, između ostalog, naglašeno da je indikativni iznos raspoloživih sredstava za ovaj poziv 2.8 miliona eura i da potencijalni korisnici granta mogu konkurisati sa projektnim prijedlozima u okviru tematskih prioriteta koji se odnose na oblast zaštite životne sredine, podsticanje prilagođavanja klimatskim promjenama i njihovog smanjenja, sprečavanje i upravljanje rizicima, kao i zapošljavanje, mobilnost radne snage i socijalna i kulturna inkluzija s obje strane granice.

Kroz informativne sesije je ocijenjeno da Ipa program prekogranične saradnje Crna Gora-Albanija 2014-2020 predstavlja odličnu

mogućnost za saradnju i razmjenu iskustva, kao i za unaprijeđivanje kvaliteta i standard života ljudi u prekograničnoj oblasti. Na info sesijama je prisustvovalo preko 125 učesnika - predstavnika javnih institucija, lokalnih samouprava, obrazovnih institucija, civilnog društva i medija.



Sedmi sastanak Upravnog odbora projekta održan u Budvi

Sedmi sastanak Upravnog odbora projekta održan je 31. januara 2019. godine u Budvi. Sastanku su prisustvovali predstavnici Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori i Delegacije Evropske unije u Albaniji, Kancelarije za evropske integracije u Crnoj Gori, Ministarstva za administraciju lokalne samouprave Republike Kosova, Ministarstva za Evropu i vanjske poslove Republike Albanije, kao i predstavnici Zajedničkog tehničkog sekretarijata za Ipa programe prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo 2014-2020.



Tokom sastanka se razgovaralo o daljem sprovođenju i predstojećim aktivnostima u prvoj polovini 2019. godine u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo 2014-2020. Članovi Upravnog odbora su razgovarali o vremenskom okviru za sprovođenje sljedećih koraka koji se odnose na objavljivanje drugog poziva za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i aktivnostima koje slijede u okviru programa Crna Gora – Kosovo. Na sastanku je ocijenjen kvalitet sprovedenih aktivnosti i postignutih rezultata tokom druge polovine 2018. godine.

Info dani/Forumi za traženje projektnih partnera za potencijalne aplikante

U januaru 2019. godine Zajednički tehnički sekretarijat Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Albanija i Crna Gora – Kosovo 2014-2020, u saradnji sa operativnim strukturama programa, organizovao je set pripremnih aktivnosti prije objavljivanja Drugog poziva za dostavljanje projektnih prijedloga u okviru Ipa programam prekogranične saradnje Crna Gora- Kosovo 2014-2020.



Kao dio pripremnih aktivnosti prije objavljivanja Drugog poziva za podnošenje projektnih prijedloga u okviru Ipa programa prekogranične saradnje Crna Gora – Kosovo 2014-2020, Info dan/Forum za traženje projektnih partnera održan je u Podgorici (Crna Gora) 11. januara 2019. godine.

Događaju je prisustvovalo ukupno 35 učesnika - predstavnici opština, nevladinih organizacija, obrazovnih i drugih institucija iz obje zemlje.



Cilj događaja je bio informisanje učesnika o Ipa programu prekogranične saradnje Crne Gora – Kosovo 2014-2020, principima prekogranične saradnje i ukupnom sadržaju aplikacionog paketa. Štaviše, učesnici su učestvovali u tematskim radionicama od posebnog interesa za njih, što im je omogućilo da podijele projektne ideje, identifikuju potencijalne partnere, razmijene kontakte i kreiraju osnovu za buduće moguće partnerstvo sa potencijalnim kandidatima sa druge strane granice.

»» Operativne strukture programa (kliknite na ikone kako bi posjetili njihovu internet stranicu)



Kancelarija za evropske integracije



Ministarstvo finansija
Direktorat za finansiranje i ugovaranje
sredstava EU pomoći



MINISTRY FOR EUROPE AND FOREIGN AFFAIRS



Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministeria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration



**ZAJEDNIČKI TEHNIČKI SEKRETARIJAT IPA
PROGRAMA PREKOGRANIČNE SARADNJE**
CRNA GORA – ALBANIJA I CRNA GORA – KOSOVO 2014–2020

Zajednički tehnički sekretarijat – **Sjedište**

Adresa: Beogradska 17, 81 000 Podgorica, Crna Gora

Telefon: + 382 20 240 784; + 382 20 240 631;

Sanja TODOROVIĆ

Šefica Zajedničkog tehničkog sekretarijata

E-mail: sanja.todorovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Maja RADOVIĆ

Službenik za finansije i nabavke

E-mail: maja.radovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Nikola ĐONOVIĆ

Projektni službenik sa specijalizacijom u oblasti komunikacija

E-mail: nikola.djonovic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Almir ČAUŠEVIĆ

Projektni službenik sa specijalizacijom u oblasti IT

E-mail: almir.causevic@jts-mne-alb-mne-kos.org

Petar BELADA

Administrativni asistent

E-mail: petar.belada@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Skadar**

Adresa: Rruga Ndoc Çoba, br 1 Skadar, Albanija

Telefon: + 355 22 80 20 80;

Andi ÇEKAJ

Projektni službenik u Anteni

E-mail: andi.cekaj@jts-mne-alb-mne-kos.org

Zajednički tehnički sekretarijat – **Kancelarija Antene Priština**

Adresa: Agim Ramadani, 36/4, 10 000 Priština, Kosovo

Telefon: +383 38 200 35543

Gazmir RACI

Projektni službenik u Anteni

E-mail: gazmir.raci@jts-mne-alb-mne-kos.org

www.cbc-mne-alb.org | www.cbc-mne-kos.org



Ovaj projekat je finansiran
od strane Evropske unije